

กรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างระเบียบฯ “ตราสัญลักษณ์ส่งเสริมการใช้ GI” เปิดช่องให้สินค้าแปรรูปที่ใช้ GI เป็นวัตถุดิบ สามารถใช้ตราสัญลักษณ์ GI แบบใหม่ : ตราส่งเสริมการใช้ GI

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ขอเชิญชวนผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ตลอดจนประชาชน ผู้สนใจ ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ส่งเสริมการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. (หมวดหมู่เกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม) ได้จนถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2569 เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตสินค้าแปรรูปที่นำสินค้า GI มาเป็นวัตถุดิบ สามารถขอใช้ตราสัญลักษณ์ส่งเสริม GI ได้ สอดรับกับนโยบายและเสียงเรียกร้องของหลายภาคส่วนที่สนับสนุนการนำสินค้า GI ไปต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่ม

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า จากการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมแหล่งผลิตและพบปะกับผู้ประกอบการ GI หลายพื้นที่ทั่วประเทศ พบว่ามีการนำสินค้า GI ไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปที่หลากหลาย อาทิ หลนปลาเกลือเค็มตากใบ วุ้นมะพร้าวน้ำหอมบางคล้า น้ำพริกปลาสดบางบ่อ คุกกี้มะยมจินตนครนายก กราโนล่าข้าวกล้องงา และไอศกรีมสับปะรดท่าอุเทน ซึ่งให้เห็นถึงศักยภาพของสินค้า GI ไทย ในการสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายโอกาสทางการตลาด นอกจากนี้ กรมฯ ยังได้รับเสียงเรียกร้องจากผู้ประกอบการซึ่งนำสินค้า GI ไปต่อยอด โดยอยากให้กรมฯ อนุญาตให้สามารถใช้ตรา GI กับสินค้าแปรรูปนั้นด้วย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค เนื่องจากตรา GI ไทยแบบเดิมสามารถใช้ได้กับสินค้า GI ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนโดยตรงเท่านั้น ในปัจจุบันสินค้าแปรรูปหรืออาหารที่ใช้สินค้า GI เป็นวัตถุดิบยังไม่สามารถใช้ตรา GI ได้ ส่งผลให้ผู้บริโภคไม่สามารถรับรู้ถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ ขณะที่ผู้ประกอบการก็ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากตรา GI ได้อย่างเต็มศักยภาพ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงได้นำเสียงสะท้อนและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาศึกษาแนวทางส่งเสริมการใช้ประโยชน์สินค้า GI ในรูปแบบผลิตภัณฑ์แปรรูป โดยก่อนหน้านี้กรมฯ ได้จัดประชุมหารือและสำรวจความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานพาณิชย์จังหวัดทั่วประเทศ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการสินค้า GI เพื่อรวบรวมประเด็นข้อเสนอแนะมาใช้ประกอบการยกร่างระเบียบกรมฯ ว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ส่งเสริมการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. (หมวดหมู่เกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม) ซึ่งผลจากการหารือพบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่ต่างเห็นด้วยกับแนวทางการจัดทำร่างระเบียบดังกล่าว และเห็นถึงโอกาสในการยกระดับสินค้า GI และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการ และชุมชน ในมิติที่หลากหลายยิ่งขึ้น

นางอรมน กล่าวว่า เป้าหมายสำคัญของร่างระเบียบฉบับนี้ คือการส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้า GI ที่ขึ้นทะเบียนแล้ว โดยในร่างระเบียบได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และแนวทางในการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ส่งเสริมการใช้ GI อย่างมีมาตรฐาน ชัดเจน โปร่งใส และ

ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคและส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้า GI ไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป้าหมายดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางสุจี สุธรรมพันธุ์) ให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น โดยเฉพาะสินค้าเกษตร ผ่านการต่อยอดสินค้า GI ควบคู่กับการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันกรมฯ มีการขึ้นทะเบียนสินค้า GI ไทยแล้ว 260 รายการ คิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ กว่า 116,253 ล้านบาท คาดว่าการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ส่งเสริมการใช้ GI จะเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญ ที่ช่วยสนับสนุนการใช้ประโยชน์สินค้า GI และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้อีกมาก

อีกหนึ่งสาระสำคัญในร่างระเบียบฯ คือการกำหนดกลไกความคุ้มครองสินค้าที่แปรรูปจากวัตถุดิบ GI ในหมวดหมู่เกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม โดยให้ความคุ้มครองเฉพาะกรณีที่ใช้วัตถุดิบ GI ที่มีแหล่งที่มาชัดเจน ตรงตามรายละเอียดที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมฯ และผู้ขออนุญาตใช้ตราส่งเสริมการใช้ GI ต้องสามารถแสดงที่มาของวัตถุดิบ GI นั้นได้ เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือและคุณค่าของสินค้า GI รวมทั้งป้องกันการนำสินค้า GI ไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจผิด ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสินค้า GI ที่ถูกนำมาใช้เป็นวัตถุดิบไปด้วย ซึ่งหากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราส่งเสริมการใช้ GI ผ่าฝืนเงื่อนไขหรือนำตราสัญลักษณ์ไปใช้ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหาย กรมทรัพย์สินทางปัญญาอาจพิจารณาเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ดังกล่าว

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวทิ้งท้ายว่า การเปิดรับฟังความเห็นครั้งนี้เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในช่วงที่ผ่านมา โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน และทำให้การจัดทำร่างระเบียบเป็นไปอย่างรอบคอบ โปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง โดยกรมฯ จะรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างระเบียบตามกระบวนการต่อไป ซึ่งคาดว่าจะสามารถประกาศใช้ระเบียบดังกล่าวได้ภายในเดือนตุลาคม 2569 ทั้งนี้ ระหว่างการเปิดรับฟังความเห็นจากประชาชน กรมฯ ได้เตรียมความพร้อมด้านระบบเทคโนโลยีเพื่อรองรับการยื่นคำขอใช้ตราสัญลักษณ์ส่งเสริมการใช้ GI ควบคู่กับการจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขอใช้ตราสัญลักษณ์ดังกล่าว ให้กับผู้ประกอบการและภาคเอกชน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า GI ไทย

ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดของร่างระเบียบฯ และร่วมแสดงความคิดเห็น ได้ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2569 ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา <https://www.ipthailand.go.th> และระบบกลางทางกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา <https://www.law.go.th>